

Vapaaehtoinen
pelastuspalvelu

Vapepa

TOIMINTALINJAUS
2020

Vapaaehtoinen pelastuspalvelu

TOIMINTALINJAUS 2020

Ulkoasu ja taitto: Luminar Solar / Terhi Kannisto

Kannen kuva: Taina Keinänen

Painopaikka: Hannun Tasapaino Oy

Vapaaehtoinen
pelastuspalvelu

Saatesanat	4
1 Työryhmän toimeksianto	5
2 Nykytila	6
2.1 Toimintaa ohjaavat periaatteet	6
2.2 Nykytilan ongelmat ja haasteet	7
Suunnitelmallisuus	7
Jäsenhankinta	7
Järjestöihin kuulumattomat	7
Rahoitus ja hälytyskorvaukset	7
Maantieteellinen kattavuus	8
Viestintä	8
Tiedonkeruu	8
Johtosääntö	8
Toimikuntarakenne	8
Vapepa koordinaatio	9
2.3 Turvallisuuskulttuurin oletustilanne yhteiskunnassa	9
Sisäinen turvallisuus	9
Poikkeusolot	9
3 Vapepan tavoitetila vuonna 2020	10
Visio ja motto	10
3.1 Jäsenjärjestöt	10
3.2 Nuorisotoiminta	11
3.3 Vapepan rakenne	11
Keskustoimikunta	11
Keskustoimikunnan työvaliokunta	11
Maakuntatoimikunnat	12
Paikallistoimikunnat	12
Vapepan puheenjohtaja	12
Vapepa-koordinaattori	12
Valmiuspäällikkö	12
Maakuntatoimikunnan puheenjohtaja	12
3.4 Toiminnan suunnittelu ja seuranta	12
3.5 Talous	13
3.6 Koulutus	13
3.7 Viestintä	14
Ulkoisen viestintä	14
Sisäinen viestintä	14
Ilme	14
4 Vapepan toimintalinjaus – tavoitteet ja keinot 2020	15
4.1 Auttamisvalmiuden kehittäminen	15
Viranomais- ja sidosryhmäyhteistyö	15
Koulutus	15
Maantieteellinen kattavuus	16
4.2 Järjestöyhteistyö	16
Vapepan rakenne	16
Jäsenhankinta	16
4.3 Viestintä	17
Tapahtumat	18

Vapaaehtoisen pelastuspalvelun (Vapepa) ensimmäinen toimintaa pitkälle aikajaksolle ohjaava ehdotus on valmis. Kädessäsi oleva asiakirja on Vapepan Strategia 2020 -työryhmän työn yhteenveto, pohdintaa ja näkemyksiä siitä, millainen Vapepa on selvitystyön hetkellä ja millainen sen haluttaisiin olevan vuonna 2020.

Työryhmä aloitti työnsä tiedustelemalla aktiivisilta vapaaehtoisilta, kuinka asioiden Vapepassa tulisi olla paremmin ja millaisia haluamme olla. Palautetta tuli paljon – kiitos siitä – ja se kaikki käytiin huollella läpi.

Käytännössä strategia on merkitty ja opastettu polku, jota seuraamalla pääsemme haluamaamme tavoitetilään. Polku on tarkoitettu jokaisen toiminnassa mukana olevan kuljettavaksi, siinä roolissa kuin kulkija sattuu olemaan.

Strategia myös toteaa kriittiset menestystekijät, joiden toteutumisesta riippuu, saavutetaanko tavoittila. Jatkossa toimintalinjaus toimii oppaana ja johtolankana, kun vuosittain laadimme toimintasuunnitelmia.

Helsingissä 27.04.2012

Jarmo Hollstein
työryhmän puheenjohtaja
SPR Helsinki Uusimaa

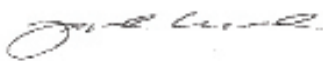
Jari Honkanen
sihteeri
SPR/Vapepa

Antti Nieminen
Maanpuolustuskoulutusyhdistys

Keväeseen 2012 saakka

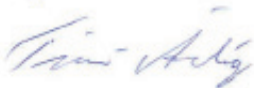
Outi Tikkanen
Suomen Kylätoiminta ry

Janne Vainio
Suomen Lentopelastusseura

Kyösti Vesterinen
Suomen Meripelastusseura

Timo Ärlig
Suomen Radioamatööriliitto

1 Työryhmän toimeksianto

Vapaaehtoisen pelastuspalvelun keskustoimikunta asetti tulevaisuustyöryhmän vuoden 2009 viimeisessä kokouksessaan. Työryhmän tehtävänä oli valmistella keskustoimikunnalle kevätkokoukseen 2011 selvitys ja strategiaehdotus, joka ulottuu vuoteen 2020, sisältäen Vapepa-järjestelmän arvopohjan, toiminnan tavoitteet ja keinot, kriittiset menestystekijät, verkostot sekä ennaltaehkäisyyn. Työn laajuuden vuoksi toimiaikaa jatkettiin vuoden 2011 loppuun saakka.

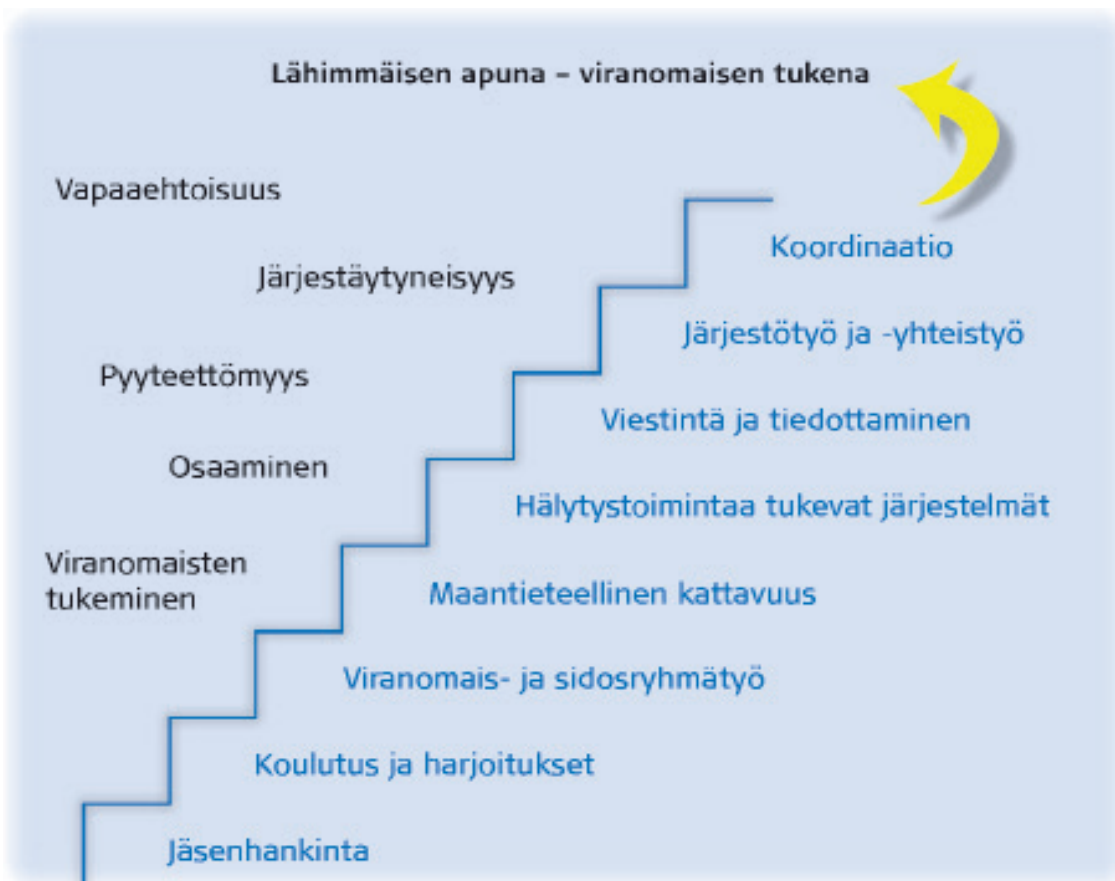
Keskustoimikunnan nimeämä kokoonpano:

Ismo Aaltonen / Janne Vainio
 Jarmo Hollstein, puheenjohtaja
 Jari Honkanen, sihteeri
 Antti Nieminen
 Outi Tikkanen
 Kyösti Vesterinen
 Timo Ärlig

Suomen Lentopelastusseura
 Suomen Punainen Risti, Helsingin ja Uudenmaan piiri
 Suomen Punainen Risti
 Maanpuolustuskoulutusyhdistys
 Suomen Kylätoiminta ry
 Suomen meripelastusseura
 Suomen Radioamatööriliitto

Työryhmä on kokoontunut 21 kertaa. Strategiaa on käsitelty lisäksi myös kaksi kertaa Vapepan Foorumissa ja vuosien 2010 ja 2011 yhteistapaamisissa. Työnsä aluksi työryhmä pyysi palautetta kentältä ja sai kokoon varsin runsaasti aineistoa. Kaikki palaute on käsitelty työryhmässä ja sen pohjalta on käyty keskustelua.

Selvitystyön tarkoituksena oli kuvata Vapepan nykyistä tilannetta ja toimintoja, tunnistaa ongelmakohtat ja haasteet ja esittää keinoja vastata niihin. Selvitystyö on kiteytetty strategiaksi, joka tarjoaa käytännöllisen toimintalinjauksen vuoteen 2015–2016 saakka ja pohdintoja tarkastelukauden loppupuolelle. Pohdinnat on tarkoitettu huomioida, kun aikanaan tehdään seuraavaa tarkempaa toimintalinjausta.

2 Nykytila

Vapaaehtoinen pelastuspalvelu on perustettu vuonna 1964. Aluksi toimintaa ovat ohjanneet paikalliset tarpeet. Alusta saakka kantavana voimana on ollut viranomaisten tukeminen. Viiden vuosikymmen aikana toimintaan on tullut kymmeniä uusia järjestöjä toimijoiksi. Myös yhteiskunta on muuttunut.

Vapepan johtosääntöuudistus ja merkittävät muutokset viranomaiskentällä pelastus-, poliisi- ja sosiaalitoimessa vaikuttivat siihen, että Vapepan keskustoimikunnassa nähtiin tarve määritellä täsmällisemmin tehtävät, joihin Vapepa osallistuu. Haluttiin asettaa selkeitä valtakunnallisia tavoitteita hälytysvalmiudelle, koulutukselle, yhteistyölle ja Vapepan julkisuuskuvan kehittämiseksi.

Vapepan perustamisen aikoihin vapaaehtoistoiminnalle oli luonteenomaista ”kääriä hihat ja ryhtyä toimeen”, vähitellen toimintoja alettiin suunnitella enemmän ja samalla ryhdyttiin laatimaan valtakunnallisia vuosittaisia toimintasuunnitelmia. 2000-luvulla turvallisuustoimijoiden valmius on jo niin monitasoista ja -tahoista, että kansalaisjärjestötoiminnanakin on oltava aiempaa tavoitteellisempaa, suunnitelmallisempaa ja pitkäjänteisempää.

Vapepa on toiminnassaan sitoutunut auttamaan avun tarpeessa olevia ja tukemaan viranomaisia. Vapepa-toiminta on tunnettua, arvostettua ja ennakkoluulotonta. Viranomaiset ovat oppineet luottamaan Vapepan hälytysryhmien laajaan osaamiseen, kurinalaiseen ja johdettuun toimintaan. Vapepan tulevaisuutta mietittäessä on hyväksyttävä ympäristön ja yhteiskunnan arvojen muutokset. Järjestötoiminta kilpailee muiden harrastusten kanssa samoista aktiivisista vapaaehtoisista. Uutta on julkishallinnon toimintojen ulkoistaminen ja esimerkiksi kunta-alan tehtävien tarjoaminen yrityksille ja kansalaisjärjestöille.

Kaiken kaikkiaan Vapepa osoittaa joustavuutta, ajan hengessä olemista ja yhteistyöhalukkuutta suunnittelemalta tulevaisuudeltaan ja olemalla aktiivinen toimija.

2.1 Toimintaa ohjaavat periaatteet

Selvitystyön aikana työryhmä kokosi palautetta usean tapahtuman yhteydessä ja sähköpostikyselyiden välityksellä. Vapaaehtoistoimijoilta saadun palautteen perusteella Vapepan arvoiksi kirkastuivat osin jo nyt käytännössä olleet arvot. Sen mukaan Vapepan toiminta on:

- Vapaaehtoista
- Pyyteetöntä
- Koulututtavaa
- Järjestäytynyttä
- Viranomaisia tukevaa

Vapaaehtoisuus lähtee henkilöstä itsestään, hänen omasta kiinnostuksestaan toimintaan ja halustaan auttaa lähimmäistä, vapaaehtoisen kannustimena ei ole raha.

Henkilökohtainen **pyyteettömyys** on tekemistä ilman taloudellista korvausta. Poikkeuksena on toiminnasta aiheutuvien kulujen huomioiminen (matkakulut, erikoislaitteiden käyttö, puhelin) ja korvaaminen. Hälytyskorvauksista on sovittu viranomaisten kanssa tehdyissä sopimuksissa, mahdolliset korvaukset ohjataan Vapepa-toiminnan kehittämiseen

Vapepan ja sen jäsenjärjestöjen antama **koulutus** varmistaa vapaaehtoisen toiminnassaan tarvitsemia taitoja ja kykyjä. Se luo myös yhtenäisyyttä toimijoille niin tiedollisesti kuin toiminnallisestikin. On tärkeää, että jäsenjärjestöjen ja Vapepan koulutus tukevat toisiaan. Koulutettuja vapaaehtoisia on helppo johtaa ja heidän on helppo toimia johdettavina. Koulutetut vapaaehtoisjoukot lisäävät kansalaisten ja viranomaisten luottamusta vapaaehtoisiin ja heidän taitoihinsa.

Järjestäytyneisyys on seurausta koulutuksen antamasta osaamisesta toimia ohjatusti ja johdetusti. Poliisi, pelastustoimi ja rajavartiolaitos ovat hierarkkisia viranomaistoimijoita, joiden toiminnassa ohjeistaminen ja selkeä johtaminen korostuvat. Johtamisen ja johdettavana olemisen tärkeyden ymmärtäminen on tärkeää myös

vapaaehtoiselle. Auttamistehtävät toteutetaan johdetusti ja niistä laaditaan raportit valtakunnallisten mallien mukaisesti. Vapepalla on valtakunnallinen rakenne, jonka toimintaan jäsenjärjestöt ovat sitoutuneet.

Vapepan tarkoitus on **viranomaisten tukeminen** ja käytännössä Vapepa on merkittävä tuki viranomaiselle. Viranomaisten omat käytettävissä olevat voimavarat erilaissa auttamistilanteissa eivät aina riitä, niinpä Vapepa tarjoaa heille tukensa, jotta avun tarvitsija saisi avun mahdollisimman nopeasti. Hälytystehtävissä johtovastuu on aina viranomaisella ja Vapepa ryhtyy auttamistehtäviin vain viranomaisen toimeksiannosta.

2.2 Nykytilan ongelmat ja haasteet

Selvitystyön tavoitteena oli myös tutkia Vapepa-toiminnan pullonkauloja ja kehittämistarpeita niin, että kehittämistarpeet ja -keinot sisällytetään strategiaan. Kehittämistarpeille laadittiin selkeä aikataulus.

> Suunnitelmallisuus

Tähän selvitystyöhön saakka Vapepa-toiminnan suunnittelu on perustunut vuosittain laadituille toimintasuunnitelmille. Suunnitelmat on laadittu SPR:n keskustoimistossa ja ne on hyväksytty keskustoimikunnassa. Lisäksi alueellisesti on suunniteltu toimintaa maakuntatoimikuntien johdolla. Eritasoisten suunnitelmien koordinaatio ei ole ollut riittävää ja vapaaehtoisten, kouluttajien ja yhteistyöviranomaisten ääni on joskus saattanut jäädä liian vähäiselle kuulemiselle.

Yhden vuoden mittaiset toimintasuunnitelmat ovat riittämättömät pitkäjänteisen toiminnan suunnittelun tarpeisiin. Toiminnot jäävät liian yksittäisiksi ja toiminnan kokonaisvaltainen kehittäminen on vaikeaa.

Pitkäjänteisen suunnittelun avulla pystytään paremmin määrittelemään toiminnan ja kehittämisen tavoitteet, mitä Vapepan jäsenjärjestöjen vapaaehtoiset tekevät ja millä tavoin. Selkeästi määritellyt ja mitattavat tavoitteita on helppo arvioida vuosittain. Myös rahoittajat edellyttävät tavoitteellisuutta ja selkeyttä.

> Jäsenhankinta

Vapaaehtoinen pelastuspalvelu on Suomen Punaisen Ristin koordinoima 49 järjestön yhteenliittymä. Näin Vapepan tulevaisuus nivoutuu yhteen jäsenjärjestöjen menestyksen kanssa eli tulevaisuudessa käytössä olevat resurssit perustuvat siihen, miten hyvin verkoston jäsenjärjestöt pystyvät varmistamaan uusien vapaaehtoisten toimijoiden mukaantulon järjestöjen toimintaan. Vapepassa toimivien vapaaehtoisen hankinta on yksinomaan jäsenjärjestöjen harteilla, koska vapaaehtoinen tulee mukaan Vapepan hälytysryhmiin pääsääntöisesti jonkun jäsenjärjestön toiminnan kautta. Vapepalla ei ole uutta sukupolvea kasvattavaa nuorisotyötä, ei myöskään omaa rekrytointia hälytysryhmiin. Vapaaehtoisella pelastuspalvelulla on tärkeä rooli tukea ja vahvistaa sen jäsenjärjestöjen jäsenhankintaa ja näin auttaa varmistamaan, että toimijoita järjestössä riittää.

> Järjestöihin kuulumattomat

On tärkeää, että Vapepa ja sen jäsenjärjestöt huolehtivat siitä, että kaikilla kansalaisilla on osaamista ja taitoa auttaa onnettomuustilanteissa.

Hälytystehtävissä kaikki vapaaehtoiset ovat tärkeitä ja tarpeellisia. Osaamisen tasalaatuisuus varmistetaan riittävällä valmennuksella ja koulutuksella. Vapaaehtoinen tuo mukanaan oman kotijärjestönsä erityisosaamista ja näin vahvistaa Vapepan toimintaa. Tähän saakka johtosääntö on mahdollistanut järjestöihin kuulumattomien niin sanottujen villien ryhmien toiminnan Vapepa-hälytysryhminä. Näissä ryhmissä toimivien vapaaehtoisten osaamistasoa ja sitoutumista on kuitenkin ollut hankala varmistaa.

> Rahoitus ja hälytyskorvaukset

Vapepa-toimintaa rahoitetaan tarkasteluhetkellä pääsääntöisesti vuosittain haettavalla Raha-automaattiyhdistyksen tuella. RAY:n tuki kattaa Punaisen Ristin keskustoimistossa työskentelevien Vapepa-toimihenkilöiden palkat (koordinaattori, valmiuskoulutussuunnittelija ja kotimaan valmiuden päällikkö), osin Punaisen Ristin valmiuspäällikköiden palkat ja osa tuesta ohjataan maakuntien toimintaan.

Suomen Punainen Risti kattaa noin neljäosan Vapepan kuluista. Rahoituksella katetaan Vapepa-koordinaatiosta, koulutuksesta sekä koulutuksen tukemisesta syntyviä kuluja. Kolmas rahoituslähde on viranomaisten maksamat hälytyskorvaukset, jotka eivät ole merkittäviä. Korvauksilla järjestetään koulutuksia tai maksetaan kouluttajapalkkioita, tilavuokria, majoitus- tai ruokailukuluja. OK-Opintokeskus tukee toteutettujen koulutustilaisuuksien kuluja.

Viranomaiset turvautuvat yhä useammin kolmanteen sektoriin. Toimintaan on syntynyt harmaata raja-aluetta, jossa toimivien kustannukset, vastuut, oikeudet ja velvollisuudet ovat epäselviä. Niinpä Vapepa-toiminnassa on

tarpeen määrittellä toimintojen vaatimus- ja asiantuntijuustaso, joihin toimintamme rajataan.

Niukka ja lyhytaikainen rahoitus on jarruttanut toiminnan kehittämistä. Jotta toimintaa voidaan ylläpitää ja kehittää pitkäjänteisesti, tarvitaan taattu pitkäaikainen rahoitus.

> Maantieteellinen kattavuus

Vapepan alueellinen rakenne perustuu pitkälti SPR:n piirijaolle. Vuonna 2011 SPR:llä on 12 itsenäistä piiriä ja Vapepalla 15 maakuntaa. Aiemmin yhdeksi kehittymistavoitteeksi on asetettu, että Vapepan rakenne perustuisi maakuntajakoon, koska keskeisten yhteistyökumppaneitten rakenne perustuu maakuntajakoon. Poliisitoiminta jakautuu 24:ään ja pelastustoimi 22 alueeseen, terveydenhuollossa ja sosiaalitoimissa on useampia alueita.

Valtionhallinnossa maa on jaettu 18 maakuntaan ja tämän lisäksi on Ahvenanmaan itsehallinnollinen maakunta. Alueiden vapaaehtoistoimintaa on tuettava niin, että ne Manner-Suomessa pystyvät maantieteellisesti jakautumaan 18 elinvoimaiseen maakunnalliseen Vapepaan.

> Viestintä

Vapepan tavoitteena on kehittää yhteistyöverkostonsa viestintää sekä yhteyksiä tiedotusvälineisiin ja viranomaisiin. Sosiaalisen median käyttö tulevaisuudessa lisää varmas-

ti uusien vapaaehtoisten tavoitettavuutta. Viestintä perustuu Vapepan jäsenjärjestöjen viestinnän verkostoihin.

Kartoituksen aikaan viestintä on ollut melko suunnittelematonta ja kertaluonteista. Viestinnän merkitystä ei ole ymmärretty eikä sitä ole juurikaan huomioitu vuosittaisissa toimintasuunnitelmissa.

> Tiedonkeruu

Tällä hetkellä toiminnan tilastointiin ja kirjaamiseen ei ole vakiintunut vähimmäistasoa, hälytys- ja koulutustehävien lisäksi on tukitehtäviä, koulutus- ja tiedotustilanteita, joita ei toistaiseksi lainkaan kirjata tietokantaan tai toiminnanohjausjärjestelmiin. Tästä seuraa, että Vapepan toiminnan vaikutuksia on vaikea määrittellä ja todeta. Vapaaehtoistoiminnan vaikuttavuuden selvittämiseksi tarvitaan kattavampi kuvaus Vapepan kokonaisuudesta, sisältäen edellä mainitut asiat. Vapepan tiedonkeruu kaipaa selkeyttämistä, ohjeistusta ja jäsenjärjestöjen vahvempaa sitoutumista.

> Johtosääntö

Vapepan johtosääntöä uusittiin vuoden 2009 aikana. Uudistuksesta huolimatta säännöstö vastaa todelliseen toimintaympäristöön vain osittain, esimerkiksi se ei selvästi ota kantaa vastuisiin ja velvollisuuksiin. Koordinatiivastuu jää epäselväksi muutamaa toteamusta lukuun ottamatta. Johtosääntö kaipaa tarkennuksia ja siihen on sisällytettävä selkeät pelisäännöt vapaaehtoisille, jäsenjärjestöille ja Vapepan toimielimille ja niissä toimiville edustajille (jäsenjärjestöjen edustajat, puheenjohtajat, sihteerit, yhteistyökumppanit).

> Toimikuntarakenne

Koordinaatiojärjestö Punaisen Ristin lisäksi Vapepassa on selvityshetkellä 49 jäsenjärjestöä ja -yhteisöä. Viranomaisista poliisi, pelastustoimi sekä sosiaali- ja terveystoimi tukevat ja toimivat asiantuntijoina. Kaikilla jäsenyhteisöillä on oikeus osallistua keskuustoimikunnan kokouksiin. Kolmen vuoden välein keskuustoimikunta valitsee keskuudestaan työvaliokunnan, joka koostuu 15 järjestöstä ja SPR:stä. Näiden lisäksi edustettuina ovat Suomen Meripelastusseura ja Suomen Lentopelastusseura, joista ensin mainittu koordinoi vesialueilla pelastamiseen ja avustamiseen liittyvää vapaaehtoistyötä ja jälkimmäinen pelastuslentopalveluun liittyvää vapaaehtoistyötä.

Työvaliokunnan työskentelyä tulee kehittää ja varmistaa, että sen jäsenillä ovat hyvät mahdollisuudet valmistautua kokouksiin. Erittäin tärkeää on, että jäsenjärjestöt hyvissä ajoin ratkaisevat näkemyksensä ja kantansa keskeisiin Vapepaan liittyviin kysymyksiin. Vapepa perustuu yhteisiin sopimuksiin ja sitoumuksiin. Yhteisten tavoitteiden toteuttaminen edellyttää usein kompromisseja.

Toimikuntarakennetta kehitettäessä on mietittävä sitä, minkä järjestöjen on oltava edustettuna ja ketkä voivat muodostaa tukijärjestöjen ryhmän, jotka tuovat toimintaan omien alojensa asiantuntijuutta.

> Vapepa koordinaatio

Suomen Punaisen Ristin Vapepa-koordinaatio on järjestön toimivan johdon sekä SPR:n hallituksen ja piireissä piirin hallituksen vastuulla. Käytännön toimintaa toteuttavat Vapepa-koordinaattori sekä valmiuspäälliköt. SPR:n sisäisen Vapepa-koordinaation rakenne on johtanut erilaisiin käytäntöihin maakunnissa ja laadullisesti eritasoiseen toimintaan.

SPR:ssä tulee laatia yhtenäinen toimintamalli Vapepa-koordinaatiolle niin, että päätöksenteko ja vastuut ovat selkeästi määritellyjä. Näiden lisäksi on tarpeen määritellä, minkälaiset asiat ovat SPR:n koordinaativastuuta ja mitkä ovat SPR:n omaa toimintaa.

2.3 Turvallisuuskulttuurin oletustilanne yhteiskunnassa

Vuonna 2020 arjen turvallisuus on kehittynyt Suomessa Euroopan kärkeen, maassa on toteutettu laaja-alaisia ja käytännönläheisiä kokonaisturvallisuutta edistäviä hankkeita, lainsäädäntöä on muokattu ja järjestöjen merkittävyys on yleisesti tunnustettu. Onnettomuuksien ennaltaehkäisyyn on kiinnitetty huomiota, viranomaisten ja kolmannen sektorin työnjako on jo vakiintunut ja epäselvät raja-alueet on huomioitu ja vastuutettu yhteisötyösopimuksissa.

Yhteiskunnan ja arjen teknistyminen on samalla vaikuttanut siihen, että ihmisten taidot ovat muuttuneet, aiemmin arvostetut käden taidot ovat vähentyneet ja niin sanottu uusavuttomuus on yleistynyt. Toisaalta tekniikan mukanaan tuomia toimintatapoja ja välineitä osataan käyttää paremmin ja tehokkaammin.

> Sisäinen turvallisuus

Sisäisen turvallisuuden ohjelman sisältöä on määritelty vapaaehtoisjärjestöjen ja kolmannen sektorin toimijoiden toteutettavaksi. Toiminnoillaan Vapepa on yksi keskeisistä turvallisuuden toimijoista arjen turvallisuudessa ja ennaltaehkäisyssä. Vapepan toiminnassa on huomioitu sisäisen turvallisuuden tavoitteita vuosittaisissa toimintasuunnitelmissa. Yhteistyö turvallisuusviranomaisiin on kitkatonta.

> Poikkeusolot

Kehittämisestä ja painopisteiden muuttumisesta huolimatta Vapepa pitäytyy erillään maanpuolustuksellisista tehtävistä. Vapaaehtoisista moni on puolustusvoimien varauksissa tai omien kotijärjestöjen toiminnoissa tuke-
massa viranomaisia. Normaaliolojen häiriötiloissa ja tästä vakavammissa olosuhteissa Vapepa toimii tuolloin käytettävissä olevilla voimavaroillaan.

3 Vapepan tavoitetila vuonna 2020

Toiminnallaan Vapepa lisää kansalaisten hyvinvointia ja turvallisuutta. Vapaaehtoisille Vapepa tarjoaa käytännön toiminnan mahdollisuuksia, yhteisöllisyyttä sekä käytännön taitoja ja osaamisia.

Vapepa-tehtävissä toimivien koulutettujen vapaaehtoisten määrä on kasvanut. Jäsenjärjestöt vastaavat aktiivisesti jäsenhankinnasta, jonka yhtenä painopisteenä on jo vuosia ollut nuorisotyö ja uusien aktiivisten vapaaehtoisten kasvattaminen.

Vapepan tehtävät on yhdessä viranomaisten kanssa selkeästi määritelty ja hälytystoiminta perustuu viranomaisten ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa neuvotelluille sopimuksille. Mukaan on otettu uusia toimintoja, jotka vahvistavat Vapepan roolia turvallisuusvaikuttajana ja liittyvät läheisesti jo vakiintuneisiin toimintoihin.

Vapepan rakennetta on uudistettu niin, että Vapepa maantieteellisesti rakentuu yhtä monesta maakunnasta kuin keskeisillä viranomaisilla on. Vapepassa toimivat aktiiviset järjestöt ja niiden vapaaehtoiset aktiiviset toimijat saavat tukea toiminnalleen. Toimikunnat ovat aktiivisia ja rakentavat oman maakuntansa Vapepaa. Vapepa tukee myös uusilla tavoilla viranomaisia huolehtien selkeästä tehtävänjaosta viranomaisten ja järjestöjen kesken sekä varmistamalla vapaaehtoisten jaksamisen.

Vapepan kiteytetty visio, tällainen on Vapepa:

Vapepa on hyvin organisoitu, osaamiseltaan korkeatasoinen kansalaisten, järjestöjen ja viranomaisten arvostama auttamisyhteenliittymä, johon on helppo tukeutua.

Vapepan motto, miksi olemme olemassa:

Lähimmäisen apuna - viranomaisen tukena

Kuvaillun tavoitetilan saavuttamiseksi sen tukena toimii Vapepan yhteenliittymän rakenne. Siinä edustetut jäsenyhteisöt yhdessä suunnittelevat toimintaa, määrittelevät tavoitteet ja hoitavat suhteita yhteistyökumppaneihin ja erityisesti niihin viranomaisiin, joita toiminnalla tuetaan.

3.1 Jäsenjärjestöt

Vapaaehtoinen voi tulla mukaan Vapepa-toimintaan jonkin yhteenliittymän jäsenjärjestön kautta. Tämän vuoksi jäsenhankinta onkin järjestöjen tärkeä tehtävä. Järjestöt osaavat hyödyntää rekrytoinnissaan Vapepan tarjoamaa mahdollisuutta päästä osallistumaan hälytystehtäviin ja koulutus- ja harjoitustapahtumiin, joissa kehitetään osaamisia ja toimintavalmiutta.

Jäsenjärjestöihin liittymättömiä, niin sanottuja vilttejä hälytysryhmiä ei enää ole. Lähtökohtana on, että vapaaehtoistoimijoiden on järjestäydyttävä sellaisen yhdistyksen kautta, joka on oikeustoimikelpoinen. Yhdistyksellä on oltava toiminnasta vastuun kantavat henkilöt sekä toimintaansa ohjaavat säännöt.

Jäsenjärjestöt toimivat myös Vapepa-tiedottamisen kanavana omiin jäseniinsä päin sekä omille sidosryhmillensä ja viranomaisille. Järjestöt nimeävät edustajansa Vapepan toimikuntiin.

Järjestöjen jäsenhankinnan tueksi Vapepa tuottaa ja tarjoaa laadukasta painettua ja sähköistä aineistoa. Jäsenyhteisöjen jäsenille tarjotaan yhtäläiset mahdollisuudet toimia Vapepan eri tehtävissä.

Vapaaehtoisen pelastuspalvelun jäsenjärjestöt jaetaan valmiusjärjestöihin ja toimintaa tukeviin järjestöihin. Valmiusjärjestöillä tarkoitetaan niitä jäsenyhteisöjä, jotka omassa toiminnassaan ylläpitävät hälytysryhmää tai

-ryhmiä. Toimintaa tukevat järjestöt puolestaan tarjoavat jäseniään Vapepa-toimintaan, mutta eivät muodosta omaa hälytysryhmää.

3.2 Nuorisotoiminta

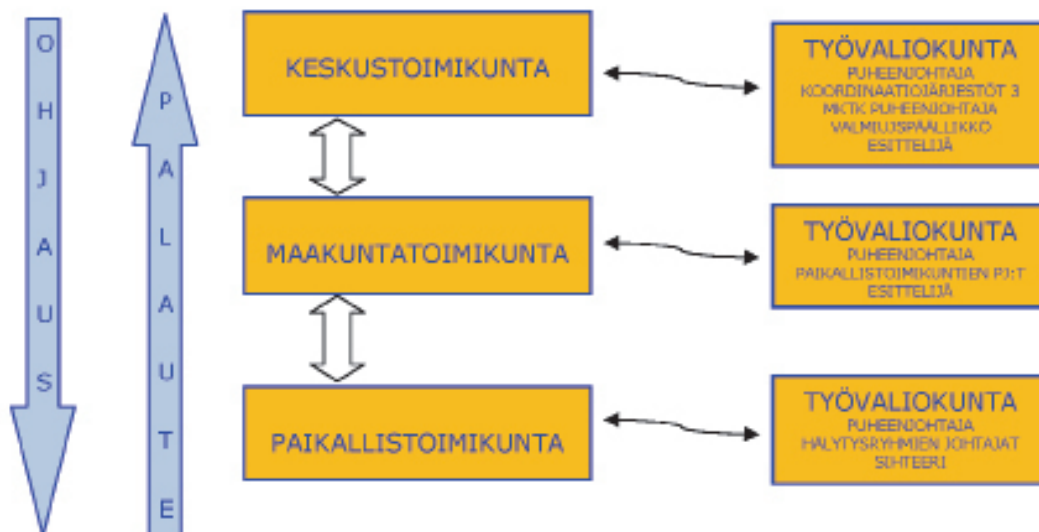
Nuorisotoiminta tapahtuu jäsenjärjestöissä, Vapepa-toiminnassa tietyllä varauksella alle 18-vuotias voi olla mukana hänelle turallisessa hälytystehtävässä, esimerkiksi muonituksessa. Alaikäisen osallistumisesta hälytystehtävään vastaa lopullisesti vastuuviranomainen.

3.3 Vapepan rakenne

Vapepa-toiminnan vahvuus on sen jäsenjärjestöjen moninaisuus ja laaja-alaisuus. Haasteita asettavat järjestöjen erilaiset rakenteet ja alueellinen kattavuus. Nykyinen kolmiportainen toimikuntarakenne on perusteltu ja toimiva. Kymmenien jäsenyhteisöjen toiminta on hyvin johdettua ja hallintoa ja se tukee auttamis- ja hälytystoimintaa.

Johtosäännön hengen mukaista on etsiä toimintatapoja, joilla vahvistetaan järjestön roolia Vapepan rakenteessa ja päätöksenteossa, niin että järjestöt aidosti tuovat näkemyksensä ja asiantuntijuutensa yhteenliittymän käyttöön ja päätöksentekoon.

Toimikuntatyö on vakiintunut ja käytössä on toimiva vuosikalenteri, jossa vuosittain toistuvat tarpeelliset toiminnot ovat löytäneet omistajuuden, tekijänsä, oikean ajankohdan ja rahoituksen. Valmistelussa on huomioitu viranomaisten ja muiden yhteistyökumppaneiden toiminnot.

> Keskustoimikunta

Keskustoimikunta on Vapepan korkein päättävä elin, jossa ovat edustettuina kaikki jäsenyhteisöt, maakuntatoimikuntien puheenjohtajat, valmiuspäälliköt, viranomaisten nimeämät asiantuntijat sekä puheenjohtaja ja koordinaattori. Keskustoimikunta kokoontuu vähintään kahdesti vuodessa, se päättää linjauksista ja muista koko yhteenliittymää sitovista päätöksistä. Vuosikokouksessa syksyllä hyväksytään huomionosoitukset kuluneelta vuodelta ja seuraavan vuoden toimintasuunnitelma. Kevätkokous muun muassa hyväksyy edellisen vuoden toimintakertomuksen.

> Keskustoimikunnan työvaliokunta

Keskustoimikunnan työvaliokunta on keskustoimikunnan päätöksiä valmisteleva elin, jossa on edustettuna koordinaatiojärjestöt, maakuntatoimikuntien puheenjohtajat, valmiuspäälliköt, puheenjohtaja ja koordinaatto-

ri. Keskustoimikunnan kokousten välillä työvaliokunta käyttää ylintä toimivaltaa. Työvaliokunta (TVK) kokoontuu vähintään kolme kertaa vuodessa ja se voi tarvittaessa perustaa määräaikaisia työryhmiä.

➤ **Maakuntatoimikunnat**

Maakuntatoimikunnissa (MKTk) on sen alueella toimivilla jäsenjärjestöillä edustus-oikeus. MKTK:t koordinoivat maakunnan laajuista toimintaa, kuten koulutusta, harjoituksia ja toiminnan suunnittelua, jotka pohjautuvat sekä valtakunnalliseen toimintalinjaukseen että vuotuisen toimintasuunnitelmaan. MKTK:t kokoontuvat vuodessa vähintään kahdesti.

Maakuntatoimikuntien työvaliokunnat koostuvat paikallistoimikuntien edustuksesta puheenjohtajan, sihteerin ja esittelijän lisäksi. Työvaliokunnat toteuttavat kokousten välisenä aikana tehtyjä päätöksiä. TVK:t voivat halutessaan perustaa määräaikaisia työryhmiä jonkin asian työstämiseksi.

➤ **Paikallistoimikunnat**

Paikallistoimikunnat ovat Vapepan perusta, sillä niissä vaikuttavat jäsenjärjestöjen vapaaehtoistoimijat, jotka osallistuvat hälytystehtäviin, harjoituksiin ja koulutuksiin sekä paikallisen toiminnan suunnitteluun. Paikallistoimikunnat antavat palautetta omalle maakuntatoimikunnalleen ja tekevät sen kanssa yhteistyötä ja koko maakuntaa koskevaa suunnittelua.

➤ **Vapepan puheenjohtaja**

Suomen Punainen Risti nimeää puheenjohtajan kultuaan Vapepan keskustoimikuntaa. Puheenjohtajan toimikausi on kolme vuotta. Hänen tehtävänä on edustaa Vapaaehtoista pelastuspalvelua ja johtaa keskustoimikuntaa ja sen työvaliokuntaa. Puheenjohtajalle valitaan kaksi varapuheenjohtajaa aina kalenterivuodeksi kerrallaan.

➤ **Vapepa-koordinaattori**

Koordinaattori on hallinnollisesti SPR:n keskustoimiston työntekijä, SPR nimittää koordinaattorin kuultuaan Vapepan työvaliokuntaa. Koordinaattori valmistelee asiat keskustoimikuntaan, työvaliokuntaan ja tukee piirien valmiuspäälliköitä. Koordinaattori edustaa Vapepaa puheenjohtajan kanssa valtakunnallisissa asioissa ja hoitaa viranomaisasiat keskushallinnon, ministeriöiden ja jäsenjärjestöjen keskustoimistojen kanssa.

➤ **Valmiuspäällikkö**

Valmiuspäälliköt ovat hallinnollisesti SPR:n piiritoimistojen työntekijöitä. Valmiuspäälliköt edustavat Vapepaa alueellaan ja tarvittaessa johtavat operatiivista toimintaa vaativissa tilanteissa. Valmiuspäälliköitä voidaan kutsua asiantuntijoina SPR:n keskustoimiston ja Vapepan keskustoimikunnan johtamaan koordinaatio- ja suunnittelutyöhön. Valmiuspäälliköiden tehtävänä on yhteensovittaa ja tukea alueen jäsenjärjestöjen auttamisvalmiutta ja huolehtia alueen koordinaation toimivuudesta valtakunnallisten linjausten mukaisesti.

➤ **Maakuntatoimikunnan puheenjohtaja**

Maakuntatoimikunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtaja johtaa maakuntatoimikunnan työtä yhdessä valmiuspäällikön kanssa. Hän myös osallistuu aktiivisesti toimintasuunnitelman, toimintakertomuksen ja koulutussuunnitelman laatimiseen. Puheenjohtajat muodostavat oman toimijaryhmän, joka tapaa vuosittain säännöllisesti.

3.4 Toiminnan suunnittelu ja seuranta

Keskustoimikunta hyväksyy työvaliokunnan esityksestä vuosittaisen Vapepan toimintasuunnitelman ja talousarvion. Toimintasuunnitelmaesityksen valmistelee koordinaattori yhdessä valmiuspäälliköiden kanssa.

Maakuntien ja paikallistoimikuntien suunnitelmat perustuvat valtakunnalliselle suunnitelmalle. Maakunnissa suunnitelmien laatimisesta vastaavat valmiuspäälliköt ja maakuntatoimikuntien puheenjohtajat kuultuaan paikallisia ja alueellisia toimijoita. Paikallistoimikunnissa vastaavista tehtävistä huolehtivat puheenjohtajat ja sihteerit.

Valmiustietokanta tukee koulutuksen ja hälytystoiminnan seurantaan. Tapahtumatietojen lisäksi on kehitetty sosiaalisen tilinpidon kirjaamis- ja tallentamismenetelmä, jolla seurataan Vapepa-toiminnan sosiaalista vaikutavuutta. Näin yhteistyökumppaneille ja rahoittajille voidaan välittää kattavampi kuva Vapepa-toiminnan merkittävydestä ja vaikuttavuudesta kansalaisten hyvinvointiin.

3.5 Talous

Vapepa-toiminta säilyy edelleen pyyteettömänä, yhteenliittymällä ei ole omaisuutta eikä varallisuutta, vaan kaikki omaisuus, kalusto ja varat ovat sen jäsenjärjestöjen.

Vapaaehtoinen pelastuspalvelu on tilivelvollinen rahoittajilleen toiminnan tuloksellisuudesta ja vaikuttavuudesta. Vapaaehtoisen pelastuspalvelun vahvuus ja toimivuus on jäsenjärjestöjen yhteistyössä. Tilastointia kehittämällä osoitetaan Vapepa-tehtävien moninaisuus.

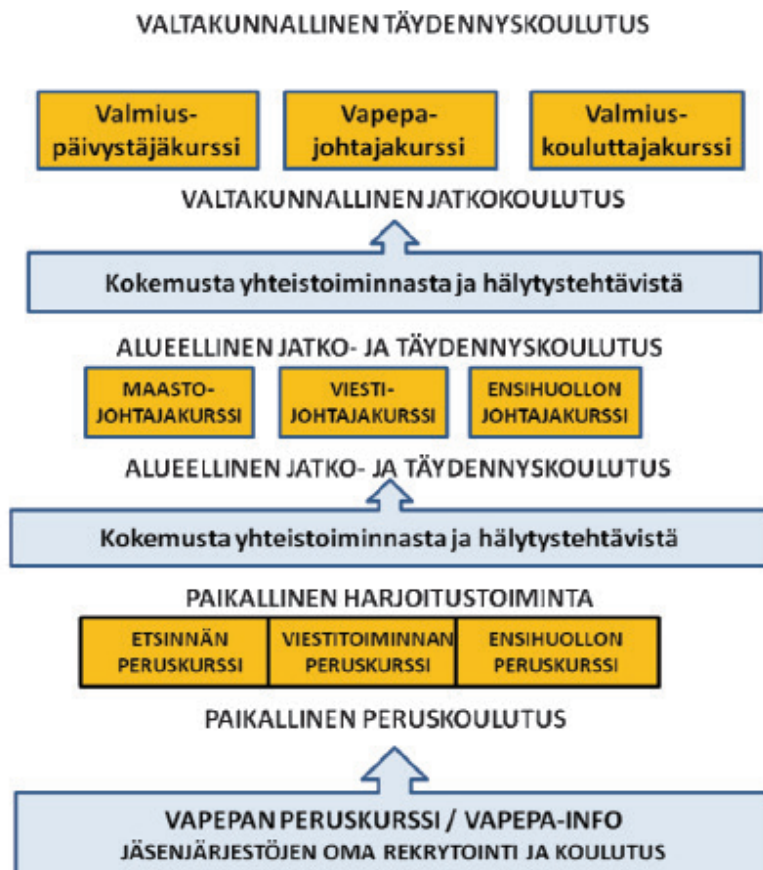
Vapepa-toiminnalla ei ole varsinaista varainhankintaa, vaan viranomaissovimuksista saaduilla kulukorvauksilla ja omavastuulla katetaan hälytystehtävissä ja koulutustoiminnassa syntyneet kulut. Saadut tulot ohjataan maakuntatoimikuntien kautta koulutuskuluihin, joiden käytön suunnittelee keskustoimikunta ja maakuntatoimikunnat. Vapepalla voi olla rahoittajia ja lahjoittajia, tukiyhdistykset on purettu. Tilien hallinnasta alueella vastaa paikallisen SPR:n piiri.

Vapepa on yhdessä muiden vapaaehtoistoimijoiden kanssa vaikuttanut siihen, että valtiolta on määritellyt verotuskäytännön vapaaehtoistyön toimintaa tukevaksi ja suosivaksi suomalla verohelpotuksia. Näitä voisivat olla esimerkiksi vapautukset tietyistä käyttömaksuista ja arvonlisäverotuksen keventämisestä auttamistyössä käytettävistä välineistä ja kalustoista.

3.6 Koulutus

Tehokas koulutus on onnistuneen hälytystoiminnan perusedellytys. Koulutuksella aikaansaatu osaaminen tuottaa hyviä tuloksia ja lisää vapaaehtoisen toiminnan turvallisuutta. Koulutus on Vapepan ydintoimintaa nyt ja tulevaisuudessa. Vapepan koulutusjärjestelmä on uusittu vuonna 2009 ja ohjeistettu koulutustoimintaohjeella, järjestelmä on siis vasta käyttöönottoaiheessa.

Koulutusjärjestelmän elinkaari on yleensä noin 10 vuotta. Järjestelmän käyttöönottoaihe kestää noin kaksi vuotta (2010–2011), tehokkain tuotantovaihe noin viisi vuotta (2012–2016) ja elinkaaren loppuvaihe muutamia vuosia (2017–2020).

Koulutusjärjestelmän rakenne

Nykyisen koulutusjärjestelmän rakenne on selkeä, looginen ja nousujohteinen. Koulutustoimintaohje on huolella laadittu ja noudattaa nykyaikaisen koulutuksen periaatteita.

Vapepan runsaan opetusaineiston lisäksi jäsenjärjestöillä itsellään on monipuolinen valikoima koulutustarjontaa. Sitä hyödynnetään aiempaa laajemmin ja tarjotaan vapaaehtoisille matalampaa kynnystä kouluttautua kotijärjestönsä ohella myös joissakin muissa yhteenliittymän järjestöissä. Asia vaatii inventointia ja erikseen valittujen kurssien kokoamista Vapepan yhteiseen koulutuskoriin.

3.7 Viestintä

Viestintätoiminta on kehitetty saumattomaksi osaksi Vapepa-toimintaa, sille on määritellyt viestinnälliset tavoitteet, joilla tuetaan Vapepan kehittämistä toimintalinjauksen tavoitteen saavuttamiseksi. Viestinnällä edelleenkin luodaan aktiivisesti Vapepan julkisuuskuvaa ja vaikutetaan Vapepan näkyvyyteen. Tämän avulla rakennetaan Vapepan brändiä. Viestintää suunnataan aktiivisesti yhteistyöviranomaisten toimijoille. Viestintä on myös keskeinen väline järjestöjen jäsenhankinnassa. Hyvin suoritettut auttamistehtävät ja niiden ohella saatu julkisuus tiedotusvälineissä on luonut hyvää mainetta yhteenliittymälle.

Toiminnanohjausjärjestelmä kehitetään palvelemaan sekä sisäistä että ulkoista viestintää. Kokonaisvaltainen järjestelmä sisältää verkkosivusisällöt, aineistopankit, hälytysjärjestelmän, keskustelu ympäristön ja -palstan sekä toimintakalenterin. Näiden lisäksi se tarjoaa tietokantaosan, johon voidaan koota tehtävät ja tilastot sekä koulutusrekisterit.

> Ulkoinen viestintä

Viestintään on luettavissa erilaiset tapahtumat ja harjoitukset, joihin Vapepa osallistuu paikallisesti, maakunnallisesti ja valtakunnallisesti. Mahdollisuuksien mukaan uutisia tarjotaan aktiivisesti lehtiin ja radioon.

Anna Vuorinen

Vapepan valtakunnallisesta viestinnästä vastaa koordinaattori ja viestintäkoulutuksen saaneet vapaaehtoiset, joita SPR:n viestintä tukee. Maakunnissa viestinnästä vastaavat valmiuspäälliköt. Viestinnän keinoja ja välineitä ovat verkkosivut, tietokanta, kahdesti vuodessa ilmestyvä Vapepa-Info, toimintakertomus sekä koulutusaineistot.

> Sisäinen viestintä

Viestinnän tavoitteena on kertoa kaikille jäsenyhteisöjen toimijoille, että he ovat järjestönsä kautta mukana Vapepassa ja että he ovat osa kansainvälisestäkin arvioiden ainutlaatuisista yhteenliittymästä. Sisäisen viestinnän tavoitteena on huolehtia tiedonkulusta, kannustaa toimijoita ja ohjata uusia toimijoita mukaan jäsenyhteisöihin ja sitä kautta Vapepaan.

Merkittävä osa Vapepan näkyvyyttä on verkkosivusto, jonka sisältö on tehokkaassa käytössä ja aiempaa tiedottavampi. Sivustoa käytetään enemmän myös rekrytointivälineenä samalla kun se on sisäisen viestinnän väline.

Julkisuuskuvaa ja sisäistä viestintää palvelevat vuosikertomus ja Vapepa info, joiden jakelussa huomioidaan myös yhteistyökumppanit oman jäsenistön ohella.

> Ilme

Ilme käsittää Vapepan tunnusmerkit ja kaiken näkyvän, jota käytetään ilman ennalta määriteltyä kohderyhmää. Ulkoinen ilme on kohentunut muun muassa Vapepan tunnuksilla varustettujen asujen ja tuotteiden myötä. Ilmeeseen kuuluvat jaettava aineisto, messuosastojen ilme, kaikki visuaalinen aineisto, jota käytetään tilaisuuksissa, joissa vapaaehtoiset toimivat ja Vapepa on edustettuna.

4 Vapepan toimintalinjaus – tavoitteet ja keinot 2020

Vapepa on järjestöjen yhteenliittymä, joka samalla kokoaa vapaaehtoiskenttää valmentautumaan ja kehittämään jäsenyhdistysten ja viranomaisten välistä yhteistyötä, jotta auttamistilanteissa viranomaisten saama tuki on laaja-alaista ja laadukasta. Vapaaehtoisen pelastuspalvelun perustehtävänä on tukea viranomaisia.

4.1 Auttamisvalmiuden kehittäminen

> Viranomais- ja sidosryhmäyhteistyö

Tavoite

Hyvä yhteistyö viranomaisten ja sidosryhmien kanssa on pohjana Vapepan koulutus- ja harjoitustoiminnalle.

Viranomaisyhteistyö on aktiivista kautta maan (mm. poliisi, sosiaalitoimi ja palo- ja pelastustoimi, Rajavartiolaitos ja terveydenhuolto). Vapepa on mukana turvallisuuden toimialojen ohjeistusten valmistelussa. Vapepa edustaa aktiivisesti ja kannustavasti jäsenyhteisöjään viranomaisiin päin ja on viranomaisten arvostama yhteistyökumppani ja luotettava auttaja.

Hälytys- ja auttamistoiminta perustuvat sopimuksille, joissa on määritelty viranomaisia tukevat tehtävät ja niistä saatava tuki toiminnalle.

Keinot

Koordinaatiojärjestönä SPR allekirjoittaa Vapepan sopimukset, muuten Vapepa toimii aktiivisesti yhteistyökumppaneidensa kanssa ja tarvittaessa solmii uusia yhteyksiä. Jäsenjärjestöillä on myös kahdenkeskisiä sopimuksia viranomaisten kanssa.

Määritellään yhteistyön sisältö poliisin lisäksi myös muiden keskeisten viranomaisten kanssa.

Mittarit

- > Sopimukset eri viranomaisten kanssa.
- > Viranomaisten palautteet eri toiminnoissa.

> Koulutus

Tavoite

Koulutuksen tavoitteet ja sisällöt ovat tasalaatuisia koko maassa. Koulutuksia ja harjoituksia toteutetaan yhdessä vastuuviranomaisten sekä näiden toimialojen oppilaitosten kanssa. Vapepa-kurssien lisäksi vapaaehtoiset osallistuvat vaivattomasti eri järjestöjen tarjoamiin koulutuksiin.

Keinot

Peruskoulutuskurssit toteutetaan vuosittain jokaisessa maakunnassa. Määritellään vähimmäistavoitteet koulutusten sisällöille sekä määrälle maakunnissa. Yhteistoimintaa viranomaisten kanssa tiivistetään molemminpuolisella yhteistoiminnalla ja -harjoituksilla.

Toteutetaan järjestöjen koulutustoimintaa työstäneen koulutuskorityöryhmän esitys, joka selvittää muun muassa koulutusten päällekkäisyyksiä ja korvaavuuksia. Viestinnän koulutus liitetään osaksi koulutusjärjestelmää.

Mittarit

- Toteutettujen kurssien ja harjoitusten määrä
- Kurssitettujen määrä
- Koulutuskori
- Kurssilaisten palautteet kursseista

➤ Maantieteellinen kattavuus

Tavoite

Vapepa-toiminta on aktiivista ja niin viranomaiset kuin vapaaehtoisetkin saavat yhteenliittymän tuen koko valtakunnan alueella. Järjestöt tuottavat oman jäsenhankintansa avulla uusia vapaaehtoisia ja järjestöt ovat kattavasti edustettuina toimikunnissa. Vapepa-toiminta on hyvin suunniteltua, toimintatiedot tallennettu ja raportoitu.

Keinot

Järjestöjen jäsenhankinta tuottaa riittävästi uusia vapaaehtoisia hälytysryhmiin. Järjestöt vahvistavat omaa maantieteellistä kattavuuttaan alueilla, joilla niillä on ollut vähän toimintaa. Jäsenyhteisöjen rooli määrittää niiden toiminnan perusteella auttamisjärjestöksi tai toimintaa tukevaksi järjestöksi.

Mittarit

- Toimikuntaverkoston kattavuus

Mittarit

- Järjestöjen edustautuminen keskustoimikunnassa sekä työvaliokunnassa ja sen työryhmissä
- Järjestöjen edustautuminen maakunnissa, joissa niillä on toimintaa.
- Hälytysryhmien määrä
- Tilastointi

➤ Jäsenhankinta

Tavoite

Jäsenjärjestöt panostavat suunnitelmallisesti uusien jäsenten hankkimiseen niin, että järjestöjen kautta vapaaehtoisia tulee hälytysryhmiin, Vapepan muihin toimintoihin sekä työryhmiin kaikilla tasoilla.

4.2 Järjestöyhteistyö

➤ Vapepan rakenne

Tavoite

Toimikuntatyöskentely on tehokasta, järjestöt tarjoavat edustajansa maakuntatoimikuntiin ja näin ne ovat alueellisesti aktiivisia vaikuttajia. Maakuntatoimikuntien määrä saatetaan tarkoituksenmukaiseksi suhteessa viranomaisten alueisiin.

Keinot

Johtosääntö päivitetään vastaamaan hyväksyttyä toimintalinjausta. Kannustetaan järjestöjä käyttämään vaikuttamismahdollisuuttaan kaikilla tasoilla.

Keinot

Jäsenjärjestöt omassa toiminnassaan selkeyttävät roolinsa Vapepassa, tiedottavat omissa viestivälineissä Vapepa-toiminnasta, sen koulutuksesta ja hälytystoiminnasta. Jäsenjärjestöt kirjaavat Vapepa-toiminnan osaksi omaa toimintasuunnitelmaansa sekä tarjoavat edustajansa eri toimikuntatasoille koko maassa omaan toimintarakenteeseensa sopivasti.

Vapepa-koordinaatio suunnittelee valtakunnallisesti yhtenäisen sisällön. Esittelyaineisto on kaikkien Vapepa-yhteisöjen käytettävissä.

Mittarit

- Hälytysryhmäläisten määrä
- Hälytysryhmien määrä
- Tapahtumiin osallistuneiden määrä
- Tapahtumien määrä
- Tilastoinnin laatu
- Työryhmiin osallistuminen kaikilla tasoilla

4.3 Viestintä

Tavoite

Suunnitelmallinen, monipuolinen ja uudet viestintämuodot huomioinut viestintä tukee Vapepan arvoja, tavoitteita sekä yhtenäistää että parantaa Vapepa-kuvaa ja tunnettuutta. Toimintasuunnitelmiin liitetään yleisötahtumat, kuten messut ja 112-päivä.

Keinot

Tiedottaminen ja viestintä liitetään osaksi toimintasuunnitelmaa kaikilla Vapepa-tasoilla ja selkeytetään sisäisen ja ulkoisen viestinnän erot. Varmistetaan viestinkulun katkeamattomuus. Hyödynnetään tehokkaasti verkkosivuja, järjestöjen jo olemassa olevia verkostoja ja varataan niiden ylläpitoon ja kehittämiseen enemmän voimavaroja. Selvitetään mahdollisuus liittyä sosiaaliseen mediaan.

Toiminnanohjausjärjestelmä otetaan käyttöön. Vapepan ilme yhtenäistetään julkaisuissa, aineistotuotannossa ja tapahtumissa. Viestinnän koulutusosio rakennetaan osaksi koulutusjärjestelmää.

Toimintasuunnitelmia laadittaessa asetetaan toiminnalle tavoitteita ja määritellään, kuinka niiden toteutumista seurataan. Sosiaalisen tilinpidon välineitä sovitetaan Vapepa-toimintaa palveleviksi.

Mittarit

- Laaditut viestintäsuunnitelmat osana toimintasuunnitelmaa
- Nykyistä tiedottavammat verkkosivut
- Liittyminen sosiaaliseen mediaan
- Toimintojen tavoitteet määritelty
- Sosiaalisen mittaamisen ohjeistus valmis
- Järjestö-, viranomais- ja yhteistyökumppaneille osoitetut kyselyt

Lähimmäisen apuna – viranomaisen tukena

**Vapaaehtoinen
pelastuspalvelu**